

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TER HOOGTE VAN ALFONS DE COCKSTRAAT 56 TE ANTWERPEN (PROVINCIE ANTWERPEN)

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 1211

Rapport opgemaakt door: Cynthia Holstein

Kontichsesteenweg 38

B-2630 Aartselaar

April – juni 2020

Dossiernr. Intern: 28084

AOE: 2020C383

INHOUD

Deel 1: Verslag van resultaten

1	Advies.....	3
2	Kwaliteitscontrole en ondertekening.....	3

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1 ADVIES

Er wordt voor de renovatie van het bestaande schoolgebouw Creatopia aan de Alfons de Cockstraat 56 te Hoboken (provincie Antwerpen) een bodemingreep van ca. 3.755 m² beoogd, waardoor het Onroerend Erfgoeddecreet (art 5.4) de opmaak van een archeologienota verplicht ter evaluatie en waardering van het archeologisch potentieel van het betrokken bodemarchief.

Het onderzoeksgebied omvat het schoolgebouw Creatopia aan de Alfons de Cockstraat 56 te Hoboken (provincie Antwerpen). De school bevindt zich binnen een bouwblok dat tussen de Van Peenestraat (oost), de Schijfstraat (noord), de Max Elskampstraat (west) en de Alfons De Cockstraat (zuid) is gelegen. Het omvat de percelen 2493/00A002 en 2493/00X000 en heeft een totale oppervlakte van ca. 3.755 m². Binnen het onderzoeksgebied wordt een renovatie gepland aan het bestaande gebouw. Het bestaande gebouw is volledig onderkelderd in zal huidige vorm blijven behouden. Er vinden dus geen nieuwe bodemverstoringen plaats. De administratieve unit aan de Alfons De Cockstraat zal worden afgebroken en vervangen door een nieuwe constructie. De nieuwe funderingen zullen niet dieper gaan dan de bestaande funderingen (1,2 m-MV). De bestaande kelder zal tevens worden opgevuld.

Landschappelijk gezien situeert het onderzoeksgebied zich op het grondgebied van de stad Antwerpen, meer bepaald Hoboken, in de voormalige Scheldepolders. Van dit oorspronkelijke landschap is echter nog maar weinig over door de intensieve verstedelijking. De topografie van het natuurlijke landschap is hier sterk aangetast. Op basis van de bodemkaart wordt hier dan ook een verstoorde bodem (**OB**) verwacht.

Het onderzoeksgebied is waarschijnlijk in het verleden opgehoogd met een minimum van ca. 0,9 m voor het bouwrijp maken van het terrein. Op basis van de DHM modellen kan bepaald worden dat de randen van het onderzoeksgebied lager (5,7 m TAW) liggen dan de rest van het onderzoeksgebied (6,6 m TAW). Daarnaast wijzen de topografische kaarten uit 1873 en 1939 dat de maaiveldhoogtes van het onderzoeksgebied toentertijd ook een stuk lager lagen (tussen 4 en 5 m TAW).

Binnen het onderzoeksgebied staat de gemengde lagere school 'De Blokkendoos' (vandaag de dag bekend als Creatopia). Het schoolgebouw is beschermd als bouwkundig element (ID: 215031) en is vastgesteld als bouwkundig erfgoed (ID: 104450). Het schoolgebouw dateert van 1937 – 1939 en werd gebouwd door de stadsbouwmeester Emiel Van Averbek. De school werd gebouwd in de wijk Kiel, die vooral bekend staat om de sociale woonblokken van de Antwerpse Maatschappij voor Goedkope Huisvesting. De wijk wordt verder gekenmerkt door een dichtbevolkt gebied (Inventaris Onroerend Erfgoed, erfgoedobjecten ID: 215031).

Volgens de Centrale Archeologische Inventaris zijn er weinig archeologische erfgoedwaarden aanwezig binnen een straal van 1,5 km rondom het onderzoeksgebied. De omgeving getuigt vooral menselijke aanwezigheid tijdens de nieuwe en nieuwste tijd. Zo is er een kerkhof met vlakgraven uit de nieuwe tijd en een luthof uit de 17e eeuw aanwezig.

Uit de luchtfoto's wordt duidelijk dat het landschap in de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied drastisch is veranderd door menselijk ingrijpen in de nieuwe tijd. Van het oorspronkelijke landschap (polders) zijn geen overblijfselen meer te herkennen.

1.1 INSCHATTING POTENTIEEL TOT KENNISVERMEERDERING

In verband met het archeologisch potentieel, is het echter van belang de conservatiegraad van de mogelijke sporen, structuren en stratigrafieën nader te bekijken en te onderzoeken. Het is de vraag in welke mate deze bewaard zijn gebleven binnen de grenzen van het onderzoeksgebied.

Het onderzoeksgebied is in het verleden opgehoogd met een minimum van 0,9 m voor het bouwrijp maken van het terrein. Het bestaande schoolgebouw zal worden gerenoveerd, waardoor het integraal behouden blijft. Er vinden dus geen nieuwe bodemverstoringen plaats. De administratieve unit aan de Alfons De Cockstraat zal worden afgebroken en vervangen door een nieuwe constructie. De nieuwe funderingen zullen niet dieper gaan dan de bestaande funderingen (1,2 m-MV). De bestaande kelder zal tevens worden opgevuld.

Het schoolplein zal opnieuw worden verhard. Hier zullen de verstoringen niet dieper gaan dan de bestaande verstoringen door de aanleg van verhardingen (0,5 m-MV). De verhardingen zijn en worden bovendien in de bestaande ophoging aangelegd.

De bestaande rioleringen hebben het bodemarchief slechts lokaal verstoord. De nieuwe rioleringen worden in een aanleggleuf van ca. 1,5 m breed en 2 tot 3 m-MV diep in talud aangelegd. Dit geeft bij vervolgonderzoek een zeer beperkt ruimtelijk inzicht.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt er geen vervolgonderzoek geadviseerd voor het gehele onderzoeksgebied.

1.2 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General director		2 juni 2020
Toon Moeskops	Business Unit Manager		2 juni 2020
Anouk Van der Kelen	Archeoloog/ kwaliteitsverantwoordelijke		2 juni 2020